

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

Ի Ն Կ Ա Ս Ա Ց Ի Ա Յ Ի Մ Ա Ս Ի Ն *

Գ Լ ՈՒ Խ 1. Ը Ն Դ Հ Ա Ն ՈՒ Ի Դ Ռ ՈՒ Յ Թ Ն Ե ր

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան և գործողության ոլորտը

Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ինկասացիոն գործունեության և ինկասացիոն կազմակերպության հասկացությունները, ինկասացիոն գործունեության իրականացման կարգը, ինչպես նաև սահմանում է այդ գործունեության ընթացքում ինկասացիոն կազմակերպությունների կողմից օրենսդրության խախտումները և դրանց համար կիրառվող պատասխանատվության միջոցները:

Սույն օրենքը տարածվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի և վարկային կազմակերպությունների մասնակցությամբ հարաբերությունների վրա:

Հոդված 2. Ինկասացիայի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությունը

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում իրականացվող ինկասացիոն գործունեությունը կարգավորվում է սույն օրենքով, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով, Հայաստանի Հանրապետության այլ օրենքներով, իսկ օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ նաև իրավական այլ ակտերով:

Եթե Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով սահմանված են այլ նորմեր, քան նախատեսված են սույն օրենքով, ապա կիրառվում են միջազգային պայմանագրերի նորմերը:

Հոդված 3. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն են՝

- **ինկասացիոն կազմակերպություն**՝ սույն օրենքով և «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով ինկասացիոն ծառայությունների մատուցման գործունեության լիցենզիա ունեցող առևտրային իրավաբանական անձ.
- **կանխիկ դրամ**՝ շրջանառության մեջ գտնվող, ինչպես նաև շրջանառությունից հետ կանչված և հանված, սակայն փոխանակման ենթակա Հայաստանի Հանրապետության դրամը, ինչպես նաև կանխիկ արտարժույթ, թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ.
- **այլ արժեքներ**՝ արժեթղթեր, վճարահաշվարկային փաստաթղթեր, ինչպես նաև այլ գույք, որը պատվիրատուն ցանկանում է փոխադրել.
- **բանկ**՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկ, բանկի գլխամաս, բանկի տարածքային ստորաբաժանումներ.
- **վարկային կազմակերպություն**՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող վարկային կազմակերպություն, վարկային կազմակերպության գլխամաս, վարկային կազմակերպության տարածքային ստորաբաժանումներ.
- **հաճախորդ**՝ բանկերի, վարկային կազմակերպությունների ծառայություններից օգտվող անձ.
- **պատվիրատու**՝ անձ, որն ինկասացիոն կազմակերպության հետ կնքել է կանխիկ դրամի և (կամ) այլ արժեքների ինկասացիայի մասին պայմանագիր:

Հոդված 4. Ինկասացիոն գործունեությունը

1. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ինկասացիոն գործունեություն է համարվում որպես ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացվող կանխիկ դրամի ընդունումը, փոխադրումը (տեղափոխումը) և հանձնումը (ինկասացիա):

* ՀՕ-111-Ն, ընդունված է 28.09.2004 թ., ուժի մեջ է 4.05.2005 թ. (ՀՀՊՏ 2004/59(358), 3.11.04):

Ներառված են «Ինկասացիայի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքով (ՀՕ-101-Ն, ՀՀՊՏ 2006/36(491), 6.07.06) ընդունված փոփոխություններն ու լրացումները:

Ինկասացիոն կազմակերպությունները կարող են իրականացնել նաև կանխիկ դրամի ժամանակավոր պահպանություն:

2. Ինկասացիոն գործունեություն կարող են իրականացնել միայն «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով ինկասացիոն ծառայությունների մատուցման գործունեության լիցենզիա ունեցող առևտրային իրավաբանական անձինք, որոնց կանոնադրական կապիտալը կազմում է առնվազն 20 միլիոն դրամ:

3. Ինկասացիոն կազմակերպությունները և նրանց մասնագիտացված աշխատակիցներն իրենց գործառնական պարտականությունները կատարելու համար իրավունք ունեն օգտագործելու քաղաքացիական և ծառայողական զենք, իսկ առանձին դեպքերում՝ ոստիկանության կողմից ժամանակավոր օգտագործման համար հատկացված մարտական զենքի առանձին տեսակներ: Ինկասացիոն գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունների աշխատակիցների կողմից օգտագործվող քաղաքացիական և ծառայողական զենքի տեսակը, ձևը, մոդելը և քանակը սահմանում է կառավարությունը:

4. Ինկասացիոն կազմակերպությունը պետք է ունենա առնվազն մեկ միավոր զրահապատ ավտոտրանսպորտային միջոց: Այն պետք է ունենա գունային տարբերակում, սարքավորված լինի ռադիոկապով, ինչպես նաև հատուկ ծայնային և լուսնասպիտակ առկայծող փարոսիկների տեսքով լուսային ազդանշաններով:

5. Ինկասացիոն կազմակերպությունն իրավունք չունի իրականացնելու այլ գործունեություն, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով:

6. Ինկասացիոն կազմակերպություններին, նրանց կողմից օգտագործվող ավտոտրանսպորտային, տեխնիկական անվտանգության և այլ միջոցներին ներկայացվող պարտադիր պահանջները, դրանց իրականացման կարգն ու պայմանները սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Հոդված 5. Ինկասացիոն կազմակերպության լիցենզավորումը, ինկասացիոն կազմակերպության մասնագիտացված աշխատակիցների որակավորման և մասնագիտական համապատասխանության և հատուկ պատրաստության ստուգումների կարգերը

1. Ինկասացիոն կազմակերպության լիցենզավորումն իրականացվում է «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և կառավարության սահմանած կարգով:

2. Ինկասացիոն կազմակերպության մասնագիտացված աշխատակիցների որակավորման և մասնագիտական համապատասխանության ստուգման կարգը սահմանվում է «Լիցենզավորման մասին», «Ձեռքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով և կառավարության սահմանած լիցենզավորման կարգով, որը համաձայնեցվում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (այսուհետ Կենտրոնական բանկ) հետ:

3. Ինկասացիոն կազմակերպության մասնագիտացված աշխատակիցների որակավորման և մասնագիտական համապատասխանության վկայականը տրվում է երեք տարի ժամկետով և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված յուրաքանչյուր ստուգումից հետո երկարաձգվում է հինգ տարի ժամկետով:

4. Ինկասացիոն կազմակերպության մասնագիտացված աշխատակիցներն անցնում են նաև հատուկ պատրաստության ստուգումներ, որոնց անցկացման կարգը և պայմանները սահմանվում են «Ձեռքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով:

Հոդված 6. Ինկասացիոն գործունեության նկատմամբ վերահսկողությունը

Ինկասացիոն ծառայությունների մատուցման գործունեության լիցենզիայի պահանջների կամ պայմանների պահպանման նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացնում է կառավարության լիազորած մարմինը՝ «Ձեռքի մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով սահմանված կարգով:

ՂԼՈՒՄ 2. ԿԱՆԽԻԿ ԴՐԱՄԻ ԵՎ ԱՅԼ ԱՐԺԵՔՆԵՐԻ ԻՆԿԱՍԱՑԻՍ

Հոդված 7. Կանխիկ դրամի և այլ արժեքների փոխադրումը

1. Կենտրոնական բանկի՝ իր կողմից լիցենզավորվող կազմակերպությունների համար սահմանած առավելագույն սահմանաքանակը գերազանցող կանխիկ դրամի ինկասացիան պարտադիր իրականացնում են ինկասացիոն կազմակերպությունները:

2. Այլ արժեքների փոխադրումը կարող է իրականացվել ազատ՝ ինկասացիոն ծառայությունների մատուցման գործունեության լիցենզիա չունեցող անձանց կողմից:

Հոդված 8. Ինկասացիոն կազմակերպության կողմից կանխիկ դրամի և այլ արժեքների ընդունման և հանձնման ձևերը

1. Ինկասացիոն կազմակերպությունների և նրանց մասնագիտացված աշխատակիցների կողմից կանխիկ դրամի և այլ արժեքների ընդունման, փոխադրման (տեղափոխման), հանձնման և պահպանման կարգն ու պայմանները սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը

2. [Ուժը կորցրած է ճանաչվել. ՀՕ - 101-Ն (ՀՀՊՏ 2006/36(491), 6.07.06)]:

Հոդված 9. Ինկասացիոն կազմակերպության կողմից փոխադրվող կանխիկ դրամի և այլ արժեքների, մասնագիտացված աշխատակիցների կյանքի և առողջության ապահովագրումը

Ինկասացիոն կազմակերպությունը պարտավոր է իր հաշվին ապահովագրել իր կողմից փոխադրվող կանխիկ դրամը, ինչպես նաև ինկասացիոն կազմակերպության մասնագիտացված աշխատակիցների կյանքը և առողջությունը: Կանխիկ դրամի տարբեր խմբաքանակների պարբերաբար ապահովագրությունն ապահովագրողի հետ որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում և միանման պայմաններով կարող է ապահովագրողի և ինկասացիոն կազմակերպության համաձայնությամբ իրականացվել մեկ ապահովագրության պայմանագրի գլխավոր պոլիսի միջոցով:

Այլ արժեքների ապահովագրումը կատարվում է պատվիրատուի ցանկությամբ:

ԳԼՈՒԽ 3. ՕՐԵՆՍԿՐՈՒԹՅԱՆ ԽԱՒՏՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Հոդված 10. Ինկասացիոն կազմակերպության նկատմամբ կիրառվող պատասխանատվության միջոցները

Ինկասացիոն կազմակերպության նկատմամբ կարող են կիրառվել պատասխանատվության հետևյալ միջոցները՝

- ա) նախազգուշացում և խախտումը վերացնելու հանձնարարական.
- բ) լիցենզիայի գործողության կասեցում.
- գ) լիցենզիայի գործողության դադարեցում:

Հոդված 11. Օրենսդրության խախտումները

Ինկասացիոն կազմակերպության նկատմամբ կարող են կիրառվել սույն օրենքի 10-րդ հոդվածով սահմանված պատասխանատվության միջոցները, եթե՝

- ա) ինկասացիոն կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի չափը չի համապատասխանում սույն օրենքով սահմանված կանոնադրական կապիտալի չափին.
- բ) ինկասացիոն կազմակերպությունն իրականացրել է սույն օրենքով չնախատեսված գործունեություն.
- գ) խախտվել են ինկասացիոն կազմակերպության անձնակազմի պատրաստվածության և տեխնիկական միջոցների պահանջվող վիճակն ապահովելու միջոցառումների կատարման վերաբերյալ պետական լիազորված մարմնի սահմանած պահանջները.
- դ) ինկասացիոն կազմակերպությունը պետական լիազորված մարմնի սահմանած ժամկետում չի կատարել պետական լիազորված մարմնի՝ սույն օրենքով սահմանված խախտումները վերացնելու հանձնարարականը.
- ե) «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված են այլ դեպքեր:

Հոդված 12. Նախազգուշացումը և խախտումները վերացնելու հանձնարարականը

1. Նախազգուշացմամբ արձանագրվում է թույլ տված խախտումը և այդ մասին տեղեկացվում է ինկասացիոն կազմակերպությանը:

2. Նախազգուշացումը նախատեսում է նաև թույլ տված խախտումը պետական լիազորված մարմնի սահմանած ժամկետում վերացնելու կամ ապագայում նման խախտումը կանխելուն ուղղված միջոցառումներ ձեռնարկելու հանձնարարական, որի կատարումը պարտադիր է:

3. Նախագգուշացունը, որպես պատասխանատվության միջոց, կարող է կիրառվել, եթե տվյալ իրավախախտման համար սույն օրենքով լիցենզիայի գործողության կասեցում կամ լիցենզիայի գործողության դադարեցում նախատեսված է:

Սույն օրենքով նախատեսված իրավախախտման մեկ տեսակի համար կարող է կիրառվել պատասխանատվության մեկ միջոց:

Չորված 13. Լիցենզիայի գործողության կասեցումը

Ինկասացիոն գործունեության լիցենզիան կարող է կասեցվել «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված լիցենզիայի գործողության կասեցման դեպքերում, ինչպես նաև սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի «դ» կետով նախատեսված դեպքում:

Չորված 14. Լիցենզիայի գործողության դադարեցումը

1. Ինկասացիոն կազմակերպության ինկասացիոն գործունեության լիցենզիայի գործողությունը կարող է դադարեցվել «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված լիցենզիայի գործողության դադարեցման դեպքերում, ինչպես նաև սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի «բ» կետով նախատեսված դեպքում:

Ինկասացիոն կազմակերպության ինկասացիոն գործունեության լիցենզիայի գործողությունը կարող է դադարեցվել նաև սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի «ա» կետով թույլ տված խախտումը վերացնելու մասին պետական լիազորված մարմնի հանձնարարականը չկատարելու դեպքում:

2. Ինկասացիոն կազմակերպության լիցենզիայի գործողությունը դադարեցվում է նաև ինկասացիոն կազմակերպության կողմից լիցենզիա ստանալուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում, գործունեություն չիրականացնելու դեպքում:

3. Ինկասացիոն կազմակերպության ինկասացիոն գործունեության լիցենզիայի գործողությունը կարող է դադարեցվել դատական կարգով:

ՉՈՒԽ 4. ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Չորված 15. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում հրապարակվելուց վեց ամիս հետո:

2. Սահմանել, որ մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը ստեղծված և լիցենզավորվող ինկասացիոն կազմակերպությունները պարտավոր են վեցամսյա ժամկետում իրենց գործունեությունը համապատասխանեցնել սույն օրենքի պահանջներին:

3. Սահմանել, որ պետական լիազորված մարմինը և Կենտրոնական բանկը սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելու պահից եռամսյա ժամկետում ընդունում են սույն օրենքից բխող նորմատիվ իրավական ակտերը:

*Հայաստանի Հանրապետության Նախագահ
ՌՈՔԵՐՏ ՔՈՇԱՐՅԱՆ
21 հոկտեմբերի 2004 թ., Երևան*